

Alstahaug
kommune

Kommunedelplan for klima og miljø

Handlingsdel

– Et historisk sted med nye muligheter

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Overordnet plan og styring	4
Holdningsskaping	5
Klimatilpasning	6
Miljøvennlig transport	8
Bærekraftige kommunale bygg	9
Forbruk og avfall	10
Bærekraftig naturforvaltning	11

Innledning

Handlingsdelen viser hvilke tiltak som skal bidra med å oppnå målene i kommunedelplan for klima og miljø. Det er et levende dokument og kommunens ledelse skal årlig revidere handlingsdelen. Årlig revidering skal koordineres med utarbeidelse av budsjett- og økonomiplan for å sikre gjennomføringskraft for de tiltakene som vil kreve det.

Klimaregnskap for fem kommuner på Helgeland 2020 og utarbeidelse av tilsvarende rapport i løpet av planperioden vil være viktige kunnskapsgrunnlag for å si noe om måloppnåelse.

Kommunedelplan for klima og miljø har følgende hovedmål for perioden:

- Klimagassutslippene i Alstahaug kommune skal reduseres med 60 % fram mot 2030, sammenlignet med 2009.
- Alstahaug kommune håndterer klimarisiko gjennom oppdatert relevant planverk som revideres en gang hvert 4.år
- Alstahaug kommune skal samhandle med andre aktører for å nå målene satt i denne planen.

Det er definert sju satsingsområder det skal jobbes med for å oppnå hovedmålsettingene:

- Overordnet plan og styring
- Holdningsskaping
- Klimatilpasning
- Miljøvennlig transport
- Bærekraftige kommunale bygg
- Forbruk og avfall
- Bærekraftig naturforvaltning

Tiltak er sortert etter satsningsområder nevnt over. Enkelte tiltak i handlingsdelen vil være avhengig av forankring i kommunens økonomiplan for å kunne gjennomføres.

Overordnet plan og styring

Bærekraftsmål:

Kritiske suksessfaktorer: Bruk og etterlevelse av verktøy og systemer som sikrer målstyring og rapportering

Nr. på tiltak	Tiltak	Målparameter og ansvar	Handling i tid				
			2023	2024	2025	2026	2027-
1	Innføre miljøledelsessystem (ISO 14001)	Alstahaug kommune er sertifisert etter ISO 14001 Ansvar: Strategisk ledelse		x			
2	Kursing av ledere på målstyring	Alle ledere har gjennomført kursing Ansvar: HR	x				
3	Enheter utarbeider eget rapporteringsgrunnlag med fokus på klima og miljø	Utarbeidet rapporteringsgrunnlag Ansvar: Enhetsledere	x				
4	Innføre årlig gjennomgang av resultatoppnåelse på klima og miljø for strategisk ledelse. Enheter rapporterer med bakgrunn i utarbeidet rapporteringsgrunnlag.	Gjennomgang av resultatoppnåelse på klima og miljø gjennomføres årlig Ansvar: Strategisk ledelse	x	x	x	x	x
5	Årlig gjennomgang av handlingsdel av klima- og miljøplan	Gjøres årlig i forbindelse med budsjett Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x
6	Utarbeide kommunalt klimabudsjett og -regnskap	Gjøres årlig i forbindelse med budsjett Ansvar: Strategisk ledelse	x	x	x	x	x

Holdningsskaping

Bærekraftsmål:

Kritiske suksessfaktorer: Klimaopplæring, informasjon må være tilpasset mottaker, arenaer for samskaping og at Alstahaug kommune er et godt forbilde

Nr. på tiltak	Tiltak	Målparameter og ansvar	Handling i tid				
			2023	2024	2025	2026	2027-
7	Årlig sette fokus klima og miljø i barnehage, skole, elevråd og ungdomsråd i henhold til handlingsplan klima og miljø.	Gjennomført møte Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x
8	Etablere kontaktpunkt for klima- og miljø mellom administrasjonen og skole/barnehage	Etablert kontaktpunkt Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x				
9	Utarbeide en kommunal kommunikasjonsstrategi	Politisk vedtatt kommunikasjonsstrategi Ansvar: Strategisk ledelse			x		
10	Etablere "Bylab"	"Bylab" etablert Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x				
11	Årlig engasjere ungdomsråd og elevråd til egne prosjekter med miljøfokus	Sak i ungdomsrådet Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x
12	Bli partner i Klimapartnere Nordland	Alstahaug kommune er partner Ansvar: Rådmann	x				
13	Videreføre miljønettverk for Helgeland	Gjennomført møte Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x
14	Alstahaug kommune tar initiativ til å ha fokus på klima og miljø gjennom eksisterende nettverk hvor lokalt næringsliv møtes.	Gjennomført møte Ansvar: Næringssjef	x	x	x	x	x
15	Samarbeide med lokalbefolkningen, ungdomsråd og lokalt næringsliv om tiltak som videre kan brukes i søknad om å bli «Årets miljøkommune». Utarbeide søknad.	Leverte søknad Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x
16	Fokus på matsvinn for den maten som serveres i kommunale institusjoner. Kartlegge nåsituasjonen og fastsette mål for å redusere matsvinn.	Rapport fra gjennomført kartlegging, med fastsatt mål. Ansvar: Enhetsleder		x			
17	Fokus på bruk av lokalproduserte matvarer i kommunale institusjoner. Kartlegge nåsituasjon og fastsette mål for hvor stor andel av innkjøpt mat som skal være lokalprodusert.	Rapport fra gjennomført kartlegging, med fastsatt mål. Ansvar: Enhetsleder		x			
18	Arrangere klesbyttedag	Gjennomført arrangement Ansvar: Kultur	x	x	x	x	x

19	Arrangere fikselaug/reparasjonskafe	Gjennomført arrangement Ansvar: Kultur	x	x	x	x	x
20	Gjennomføre e-læringskurs med tema klima og miljø for ansatte	Alle ansatte har fullført kurset Ansvar: HR	x	x	x	x	x
21	Støtte opp om kampanjer og aksjoner som sett søkelys på miljø og klima: Eksempelvis strandryddeuke, Rydd Norge og andre aktuelle kampanjer	Deltakelse i kampanje Ansvar: Enhetsleder	x	x	x	x	x
22	Fase ut fossilt drivstoff i egen bil- og maskinpark	Alle personbiler og lettere varebiler er nullutslippsskjøretøy Ansvar: Enhetsleder				x	
23	Fokus på bruk av miljøriktig bygningsmateriell. Kartlegge nåsituasjon og fastsette mål for bruk av miljøriktig bygningsmateriell.	Rapport fra gjennomført kartlegging, med fastsatt mål. Ansvar: Bygg og eiendom				x	
48	Legge vekt på miljø i offentlige anskaffelser (lang levetid, fokus på gjenbruk/resirkulert materiale, lavt forbruk sammenlignet med effekt) iht. investeringsreglementet. Definere klimamål i innkjøpsdokumenter.	Alle konkurransegrunnlag minimum 30 % vektning på klima og bærekraft. Ansvar: Enhetsledere og Økonomi	x				
		Fossilfri byggeplass Ansvar: Enhetsledere				x	

Klimatilpasning

Bærekraftsmål:

Kritiske suksessfaktorer: Oppdatert krise- og beredskapsplanverk som etterleves i den daglige driften.

Nr. på tiltak	Tiltak	Målparameter og ansvar	Handling i tid				
			2023	2024	2025	2026	2027-
24	Oppdatere kommuneROS hvert 4.år	Oppdatert kommuneROS hvert 4.år Ansvar: Beredskapsansvarlig	x				x
25	Rapportere på om ROS og beredskapsplan er implementert i daglig drift på enheter	Gjennomført rapportering Ansvar: Enhetsledere	x	x	x	x	x
26	Det må defineres et kunnskapsgrunnlag for klimarisiko og klimatilpasning. Komme til uttrykk i sjekklister, prosedyrer o.l.	Rapport fra gjennomført kartlegging Ansvar: Enhetsledere		x			
27	Kursing av ansatte - Klimatilpasning	Alle aktuelle ansatte har fullført kursing Ansvar: Enhetsledere		x			
28	Fokus på klimatilpasning og klimarisiko i kommunale planforumsmøter	Gjennomført møte Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x

Miljøvennlig transport

Bærekraftsmål:

Kritiske suksessfaktorer: Gjennomføring av tiltak i eksisterende planverk, tilgjengelig infrastruktur og etablere en kultur for bruk av aktiv transport og kollektivtransport.

Nr. på tiltak	Tiltak	Målparameter og ansvar	Handling i tid				
			2023	2024	2025	2026	2027-
29	Gjennomføre tiltak i henhold til vedtatte planer for gang- og sykkelveier (Kommunedelplan for sammenhengende sykkelveinett, trafiksikkerhetsplanen, Trafikkmønsterplan)	Vedtatt tiltak årlig Ansvar: Kommunalteknisk	x	x	x	x	x
30	Gjennomføre kampanjer på sykle/gå til jobben	Gjennomført kampanje Ansvar: Frisklivssentralen	x	x	x	x	x
31	Etablere sykkelsteller ved Stamnes	Teller etablert Ansvar: Kommunalteknisk		x			
32	Etablere servicestasjon for sykkel	Servicestasjon etablert Ansvar: Kommunalteknisk	x				
33	Delta på arenaer der mobilitetsplanlegging foregår (Trafiksikkerhetsutvalg og andre må delta).	Deltakelse på aktuelle arenaer Ansvar: Kommunalsjef samfunnsutvikling	x	x	x	x	x
22	Fase ut fossilt drivstoff i egen bil- og maskinpark	Alle personbiler og lettere varebiler er nullutslippskjøretøy Ansvar: Enhetsleder				x	
34	Følge opp tiltak i regionsenterplan	Vedtatt tiltak årlig Ansvar: Kommunalsjef samfunnsutvikling	x	x	x	x	x

Bærekraftige kommunale bygg

Bærekraftsmål:

Kritiske suksessfaktorer: Prioritering av løsninger som på kort sikt kan være kostbare, kunnskap om tilgjengelige løsninger, tilgang på personell med nødvendig kompetanse.

Nr. på tiltak	Tiltak	Målparameter og ansvar	Handling i tid				
			2023	2024	2025	2026	2027-
35	Gjennomføre lønnsomme ENØK-tiltak (Utskifting lys til LED, Vannbåren varme i alle kommunale bygg o.l.)	Redusert energiforbruk med 20 % innen 2030 (fra 2020) Ansvar: Bygg og eiendom					x
36	Innføre styring på lys og varme i alle administrasjons- og formålsbygg	Innført styring på lys og varme Ansvar: Bygg og eiendom				x	
1	Innføre miljøledelsessystem (ISO 14001)	Alstahaug kommune er sertifisert etter ISO 14001 Ansvar: Strategisk ledelse		x			
37	Kartlegge ansattes kompetansebehov innen bærekraftig drift av bygg	Rapport fra gjennomført kartlegging Ansvar: Bygg og eiendom		x			
38	Kursing av ansatte i henhold til kartlagt kompetansebehov	Aktuelle ansatte på bygg og eiendom har gjennomført kompetansehevingstiltak Ansvar: Bygg og eiendom			x		
39	Fokus på gjenbruk av bygninger og bygningsmateriell i konseptutredningsfasen	Krav inkludert i investeringsreglement Ansvar: Økonomi		x			
40	Kursing av ansatte på aktuelle alternative energiløsninger og bærekraftig bygningsmateriell	Aktuelle ansatte på bygg og eiendom har gjennomført kompetansehevingstiltak Ansvar: Bygg og eiendom		x			
41	Det settes krav til livssyklus kostnader ved innkjøp	Krav om livssyklus kostnader inkludert i innkjøpsreglement Ansvar: Økonomi		x			

Forbruk og avfall

Bærekraftsmål:

Kritiske suksessfaktorer: Forbrukeren har et bevisst forhold til forbruk og avfall, tilgjengelige arenaer for gjenbruk, miljøvennlige anskaffelser i det offentlige.

Nr. på tiltak	Tiltak	Målparameter og ansvar	Handling i tid				
			2023	2024	2025	2026	2027-
42	Årlig sette fokus klima og miljø i barnehage, skole, elevråd og ungdomsråd i henhold til handlingsplanen	Gjennomført møte Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x
43	Etablere kontaktpunkt for klima- og miljø mellom administrasjonen og skole/barnehage	Kontaktpunkt etablert Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x				
44	Etablere filial av BUA ved ungdomsskolen	BUA etablert på ungdomsskolen Ansvar: Kultur	x				
45	Administrasjon etablerer møtepunkt med SHMIL	Gjennomført møte Ansvar: Bygg og eiendom	x	x	x	x	x
46	Identifisere verdikjeder som er egnet for omstilling til sirkulærøkonomi	Rapport fra gjennomført kartlegging Ansvar: Strategisk ledelse		x			
18	Arrangere klesbyttedag	Gjennomført arrangement Ansvar: Kultur	x	x	x	x	x
19	Arrangere fikselau/repasjonskafe	Gjennomført arrangement Ansvar: Kultur	x	x	x	x	x
16	Fokus på matsvinn for den maten som serveres i kommunale institusjoner. Kartlegge nåsituasjonen og fastsette mål for å redusere matsvinn.	Rapport fra gjennomført kartlegging, med fastsatt mål. Ansvar: Enhetsledere		x			
47	Etablere lokaler/boder for torgsalg	Etablerte boder/lokaler for torgsalg Ansvar: Næringssjef		x			
48	Legge vekt på miljø i offentlige anskaffelser (lang levetid, fokus på gjenbruk/resirkulert materiale, lavt forbruk sammenlignet med effekt) iht. investeringsreglementet. Definere klimamål i innkjøpsdokumenter.	Alle konkurransegrunnlag minimum 30 % vektning på klima og bærekraft. Ansvar: Enhetsledere og Økonomi	x				
		Fossilfri byggeplass Ansvar: Enhetsledere				x	

Bærekraftig naturforvaltning

Bærekraftsmål:

Kritiske suksessfaktorer: Oppdatert planverk som ivaretar og samordner forskjellige aktørers innsats for bærekraftig naturforvaltning

Nr. på tiltak	Tiltak	Målparameter og ansvar	Handling i tid				
			2023	2024	2025	2026	2027-
49	Ta i bruk klimaregnskap i arealplanlegging	Klimaregnskap er en del av plangrunnlaget Ansvar: Plan, landbruk og miljø		x			
50	Plankart for friluftslivets ferdselsårer legges inn i digital kartdatabase	Kartlag lagt inn i digital kartdatabase Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x				
51	Følge opp forvaltningsplaner for kommunens statlig sikrede friluftsområder	Vedtatt tiltak årlig Ansvar: Enhetsleder komtek og kultur					
52	Følge opp tiltak i plan for friluftslivets ferdselsårer	Vedtatt tiltak årlig Ansvar: Kultur					
53	Sette fokus på bærekraftig naturforvaltning i rullering av Kommuneplanens samfunnsdel	Bærekraftig naturforvaltning er tema i kommuneplanens samfunnsdel Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x				
54	Søke tilskudd fra Miljødirektoratet for å ivareta naturmangfold i kommuneplanleggingen	Levert søknad Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x				
55	Utarbeide handlingsplan for naturmangfold. Aktuelle tema i planen vil være skjøtsel og naturmangfold i kommunen, kartlegging av naturmiljø, pollinerende insekter, fremmede arter, miljøoppfølging i kommunens utbyggingsprosjekter, naturbasert næringsutvikling, samskaping med aktuelle aktører og kunnskapsformidling.	Politisk vedtatt plan Ansvar: Plan, landbruk og miljø		x			
56	Søke tilskudd fra Landbruksdirektoratet for å utarbeide jordvernstrategi	Levert søknad Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x				
57	Utarbeide jordvernstrategi	Ferdig politisk vedtatt plan Ansvar: Plan, landbruk og miljø		x			
58	Rullering av Kommuneplanens arealdel. Jordvernstrategi og kommunedelplan for naturmangfold brukes som grunnlag.	Politisk vedtatt plan Ansvar: Plan, landbruk og miljø		x			
59	Følge opp landbruksplan. Bærekraftig naturforvaltning tema på oppfølgingsmøter. Ved rullering i tas bærekraftig naturforvaltning inn som tema	Gjennomført møte Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x
60	Gjennomføre tiltak i henhold til Hovedplan avløp og vannmiljø 2021-2040	Opprettholde et godt miljømål på vannforekomsten Ansvar: Kommunalteknisk	x	x	x	x	x
61	Tilsyn og kontroll av vannforekomster etter strategi for tilsynsmyndighet	Rapporter fra gjennomførte tilsyn Ansvar: Plan, landbruk og miljø	x	x	x	x	x